

Hemelvaartsdag

Bewonderend keek Eva naar de breedgeschouderde man met het donkere gelaat en de lange zwarte baard. Zijn ogen glinsterden vandaag. Eva wist waarom. Het was zijn 500ste hemelvaartsdag. Eva – zelf één van de oudste hemelbewoners – was erbij geweest toen de man hier zijn intrede deed. Al direct hadden er verhalen de ronde gedaan over zijn legendarische krachten. Zo zou hij munten kunnen verbuigen tussen zijn duim en wijsvinger en zou hij in zijn goeie dagen een paard van 1000 toenmalige Trooise ponden (492 kg) op zijn schouders hebben genomen. Eva hield van sterke mannen. Al vanaf de allereerste dag dat ze hem zag, had Eva Pier Gerlofs Donia lief. Eva was dol op verboden vruchten. Helaas hield haar Adam een jaloers oogje in het zeil en taalde Pier naar niemand anders dan zijn vroegere aardse echtgenote.

Pier hief zijn glas op naar zijn vrienden Ludwig en Friedrich. ‘Proost.’

‘Proost,’ beantwoordden zijn kameraden zijn toost en gezamenlijk zongen ze:

“Ook de doden zullen leven

Broeders drinkt en wees akkoord

Alle zondaars te vergeven

en de hel gaat overboord”

De Ode aan de vreugde was hierboven in de hemel erg populair. De oorspronkelijk door Friedrich – die alle mensen als broeders zag – geschreven woorden, waren door Ludwig van een melodie voorzien in de finale van zijn negende symfonie. De tekst die Pier en zijn boezemvrienden heden ten dage zongen was een vrije vertaling van de Ode (door Tom Eijsbouts).

Nog altijd verbaasde het Pier dat hij in de hemel terecht was gekomen. Hij had in zijn leven zoveel schepen geplunderd, hij had zoveel mensen onthoofd en overboord gegooid ... Gedurende zijn laatste levensjaren was hij soms bang geweest dat hij in de hel zou belanden, maar blijkbaar had God over zijn liefdevolle hart gestreken. Ergens in zijn leven had Pier ongetwijfeld iets goed gedaan. Ook zijn voormalige vijanden hadden hem vergeven, al bleven ze flauwe streken uithalen: vrijwel dagelijks kreeg hij van de een of andere grapjas een snee roggebrood met boter en groene kaas. Hij bedankte steevast vriendelijk. Zijn slachtoffers zagen dit ritueel als een kleine boetedoening voor zijn gruwelijke daden van weleer, maar ... ze wisten niet dat roggebrood met boter en groene kaas Piers lievelingskostje was.

Van overledenen die na hem in de hemel arriveerden, had Pier vernomen dat hij werd vermeld in de Canon van Friesland: een lijst met onderwerpen van de belangrijkste gebeurtenissen uit de Friese geschiedenis. Van trots was Pier nog een beetje groter gegroeid dan de zeven Friese voeten die hij al groot was. Hij stond op nummer tien, meldden deze nieuwe hemelbewoners hem en wel tussen Edzard Cirksena (nr. 9), de bouwer van een Friese staat en De Aytta's (nr. 11), Friezen in vorstendienst. Dat er achter zijn naam ‘Vrijheidsheld of barbaar?’ stond, mocht Piers pret niet drukken.

“What’s in a name?” placht een andere vriend van hem, William Shakespeare, in zo’n geval te zeggen. “That which we call a rose by any other name would smell as sweet.”

William had gelijk. Bovendien begreep Pier best dat de samenstellers van de lijst niet wisten of hij een vrijheidsheld of een barbaar was. Hij wist het nota bene zelf niet eens.

Pier had in de hemel veel nieuwe vrienden gemaakt, toch vergat hij ook zijn vroegere kompanen niet. Soms kwam hij tijdens een wandeling in de wolken enkele benedeleden van ‘de Arumer Zwarte Hoop’ tegen. Pier grinnikte. Wie noemde zijn bende nu ‘Zwarte Hoop’? Zwarte hoop was wanhoop. Natuurlijk was hij in die tijd ook behoorlijk wanhopig geweest: zijn boerderij – zijn inkomen – was door die verdorpe Saksische huurlingen in vlammen opgegaan en tot overmaat van ramp waren in de vuurzee zijn vrouw en enkele andere familieleden om het leven gekomen. Die gebeurtenis had alles veranderd, die gebeurtenis had hém veranderd: het verdriet had van hem een moordenaar

gemaakt, het verdriet had hem doen opstaan om de strijd voor vrijheid aan te gaan. Hij had in zijn strijd geloofd, maar hij had zich sinds die dramatische gebeurtenis nooit meer vrij gevoeld. Hij zat gevangen in zijn strijd. Pas in de hemel was hij weer vrij geweest. Hier hoefde je nooit op je hoede te zijn. Hier heerste vrijheid, gelijkheid en broederschap.

Pier neuriede *Alle Menschen werden Brüder* en nam nog een slok van zijn hemelse biertje.

Hij had het hier naar zijn zin en miste het aardse leven totaal niet. Het enige dat hij wél miste was zijn zwaard. Dat zwaard – een zogenaamde Biedenhänder, een zwaard dat men met twee handen moest gebruiken – lag nu in het Fries Museum in Leeuwarden. Het zwaard was, met zijn lengte van 2,13 meter en zijn gewicht van 6,6 kilo, een waardig verlengstuk van Piers lichaam geweest.

Maar wapens waren hier nu eenmaal verboden. Jaren geleden had hij het er met de opperbevelhebber over gehad. ‘Mag ik dat zwaard niet naar hier halen?’ had hij gevraagd.

God vond het niet goed. Niet omdat hij die diefstal uit het Fries Museum afkeurde; het zwaard was immers eigendom van Pier. Ook niet omdat hij bang was dat Pier het wapen in de hemel zou gaan gebruiken. Nee, God was bang dat Pier het uit zijn grote handen zou laten vallen en de ellende die dat op aarde teweeg zou kunnen brengen ... dat wilde God niet op zijn geweten hebben. Pier trouwens ook niet. Er waren al genoeg mensen door zijn toedoen gestorven.

Toen Pier zijn biertje ophad, groette hij zijn vrienden. Hij wandelde bij hen vandaan en ging een stukje verderop op de rand van een grote grijze wolk zitten. Zijn lange benen bungelden boven de aarde. Pier kneep zijn donkere ogen samen en keek naar de mierenhoop onder zich. Zou het goedkomen met de wereld? Zouden daar beneden ooit Alle Menschen Brüder werden? Hij had er een hard hoofd in. Tranen welden op en drupten van zijn wangen. Recht onder hem stak iemand in die mierenhoop een paraplu op. Zwarte en witte hoop streden in Piers gedachten om voorrang. De witte won. Natuurlijk won de witte hoop. Pier droogde zijn tranen. De paraplu op aarde werd ingeklapt. De Fries stond op en keerde terug naar Ludwig en Friedrich. Hij schonk zichzelf en zijn vrienden een tweede biertje in. Het was immers feest vandaag.

‘Gefeliciteerd met je 500ste hemelvaartsdag Pier, we hebben een verrassing voor je,’ zeiden zijn kameraden en haalden een bord achter hun rug vandaan met daarop ...

Hmm, twee borden!

“Butter, brot und grüner käse, wer das nicht aussprechen kann, ist kein echter Friese,” zeiden Ludwig en Friedrich in koor.

Zijn vrienden wisten dat ze hem niet blijer konden maken. Bij Pier hoefde je niet aan te komen met slagroom-, mokka- of appeltaart.

‘Ja,’ antwoordde Pier, “Bûter, brea en griene tsiis, wa’t dat net sizze kin, is gjin oprjochte Fries.” Gretig nam hij een flinke hap van de traktatie.

De zin “Boter, roggebrood en groene kaas, wie dat niet zeggen kan is geen oprechte Fries” werd hier in de hemel in alle talen van de wereld gebezigd. Gevleugelde uitspraken kende nu eenmaal iedereen. Dat zag je aan het beroemde gezegde “Elk nadeel heb z’n voordeel” van Johan, een van de jongere hemelbewoners.

Pier kon de boter, roggebrood en groene kaas-zin ook in alle talen verstaan, maar inmiddels wist hij dat het niet ging om de taal die je sprák. Het ging om de taal van je hart. En die hartentaal ... die spraken ze hier in de hemel allemaal. Als alle aardbewoners die taal toch ook eens spraken ... wat zou de wereld dan paradijselijk zijn. Misschien wel net zo paradijselijk als voor ...

Met een schuin oog keek hij naar Eva. Was het echt haar schuld dat het in de wereld zo’n zootje was? Nee, dat was te makkelijk. Hijzelf was net zo schuldig en met hem vele anderen. Maar wat ooit paradijselijk was geweest, moest het toch opnieuw kunnen worden? Als dat gebeurde ... misschien gaf hij zich dan wel op voor de reïncarnatie-cursus die hier werd gegeven. Het liefst zou hij natuurlijk als Fries terugkeren. Naar Kimsword. Maar of je daar medezeggenschap over had ...? Pier wist het niet. Voorlopig hoefde hij zich daar ook niet druk over te maken. Ze hadden daar beneden nog een lange weg te gaan.